

Bibliotekerne og krigen

Uden på nogen måde at tage Leif Kajberg til indtægt vil jeg godt benytte hans bemærkninger om bibliotekernes samfundsdebatteerende rolle (Bibliotekspressen nr. 3, 2010) som udgangspunkt for følgende betragtninger om "det politiske bibliotek".

Hvad der har undret mig i de senere år, er den passivitet, der har været i bibliotekerne omkring det forhold, at de agerer i en situation, hvor landet befinder sig i en krigstilstand. Bibliotekernes rolle under besættelse af en fremmed magt er debatteret i *Demokratiets Krav til Bibliotekerne (1945)*, medens deres opgaver i den nuværende krigstilstand ikke ses debatteret eller på anden måde italesat. De tidligere bestemmelser i bekendtgørelsen, der kunne pege mod et folkeoplysende arbejde og engagement, ses ikke længere i de nuværende retsregler, og der er meget, der tyder på, at bibliotekerne i disse år langsomt men sikkert distancerer sig fra et værdigrundlag, som tidligere har været betragtet som selve arvesølvet i sektoren.

For mig at se handler dette blandt andet om oplysning om vort fjendebillede, så vi har mulighed for på et solidere grundlag at forholde os til det menneske- og samfundssyn, som vi er oppe imod. Jeg kan ud fra egen erfaring sige, at dette ikke var muligt i de første år af krigsindsatsen, hvor søgning på Osama bin Ladens samfundssyn var en illusion, da materialet ikke fandtes repræsenteret på danske biblioteker. Der kan være meget i dette, også det forhold at enhver kritisk oplysende virksomhed i disse år blev betegnet som "landsforræderi" og hvor modinformation og kritisk journalistisk arbejde blandt andet på Danmarks Radio i flere tilfælde blev honoreret med en fratrædelse. Politisk dikteret.

Dette fandt ikke sted inden for bibliotekerne af den simple grund, at deres engagement i disse forhold var ikke eksisterende .

Måske er dette ikke noget vi skal tage os af længere. Måske har persuasive design og det teknologiske imperativ i al sin væld forrykket vort focus derhen, hvor ingen vej fører tilbage. Eller måske mangler vi blot at erkende, at folkebibliotekerne ikke længere er de samfundsnødvendige institutioner, de tidligere var kendt som.